

อัตลักษณ์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิค
การสแลปปิงและการแทปปี้งของสจวร์ต แฮมม์
The Performance Identity of Electric Bass by
Stuart Hamm's Slapping and Tapping Techniques

บพิตร เค้าหัน¹

Bophit Khao-Han

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Lecturer of Music Education Department,

Faculty of Education Roi-Et Rajabath University

(E-mail: bopit.mused2525@gmail.com)

Received: 02/01/2022 Revised: 18/03/2022 Accepted: 22/03/2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอัตลักษณ์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการสแลปปิงและการแทปป์ของสจวร์ต แฮมม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการสแลปปิงและแทปป์ของสจวร์ต แฮมม ตามแนวคิดการจำแนกเทคนิคการสแลปและแทปป์ของสจวร์ต เคลตัน และชาต จอห์นสัน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะของการวิจัยเอกสารจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิโดยทำการศึกษาบทเพลงบรรเลงเบสไฟฟ้าของสจวร์ต แฮมมที่ใช้เทคนิคการสแลปปิงและการแทปป์ จำนวน 5 บทเพลง

จากบทเพลงของสจวร์ต แฮมม ที่ได้ทำการวิเคราะห์ทั้ง 5 บทเพลงนั้นพบว่า เพลง Black Ice เพลง Count Zero และเพลง If You Scared, Stay Home! มีเทคนิคการสแลปปิงและแทปป์ที่หลากหลายที่สุดโดยมีจำนวน 5 เทคนิค เพลงที่มีการใช้เทคนิครองลงมา ได้แก่ เพลง The Hummer และเพลง Lone Star โดยมีการใช้จำนวน 4 เทคนิค นอกจากนี้ยังพบว่า สจวร์ต แฮมมมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการใช้เทคนิคผสมผสานระหว่างการสแลปปิงและการแทปป์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้า รองลงมาได้แก่ เทคนิคการสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเช็ต 2 ชั้น เทคนิคการสแลปปิงดับเบิลสตอป เทคนิคการแทปป์อาร์เปโจคอร์ดทาบเจ็ต และการแทปป์ด้วยการใช้สเกลเฟร็คเมนท์ สำหรับเทคนิคที่ปรากฏใช้น้อยที่สุด ได้แก่ เทคนิคการสตรัมมิง เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลปิ๊ปปิงและฟลามเมโน-เรคกิ้ง และการแทปป์แนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, สแลปปิง, แทปป์, เบสไฟฟ้า, สจวร์ต แฮมม

Abstract

The purpose of this research was to study the performance identity of electric bass by Stuart Hamm's slapping and tapping techniques. The study aimed at finding out the identity of electric bass

performance with the techniques of Stuart Hamm's slapping and tapping based on the concept of slapping and tapping techniques classification by Stuart Clayton and Chad Johnson was used for data analysis was analyzed using a qualitative research method in the manner of documentary research from primary and secondary sources. This study focuses on the analysis for 5 pieces on the electric bass instrumental music of Stuart Hamm on the slapping and tapping techniques.

The results of the study were as follows: Black Ice, Count Zero, and If You Scared, Stay Home! It has a variety of slapping and tapping with 5 techniques. The pieces that were used in the second-order were The Hummer and Lone Star, with 4 techniques. It was also found that Stuart Hamm had a unique identity for using a combination of slapping and tapping techniques in electric bass. Besides, secondary identities include techniques including left-hand slap and sixteen note lines, Double Stop, Arpeggio Seventh Chords Tapping, and Scale Fragment Tapping. The least used techniques include Strumming, Double Popping, Flamenco - Raking, and Accompaniment Power Chord Tapping.

Keywords: Identity, Slapping, Tapping, Electric Bass, Stuart Hamm

บทนำ

มนุษย์สร้างสรรค์ดนตรีโดยมีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจที่หลากหลายรูปแบบทั้งเพื่อพิธีกรรมตามความเชื่อ เพื่อความบันเทิง และเพื่อหาซึ่งความสุนทรีย์ เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีของมนุษย์ที่มีพัฒนาการก่อให้เกิดความวิจิตรและซับซ้อน เพื่อสนองความต้องการทางสุนทรีย์และจินตนาการของผู้ประพันธ์

รวมถึงผู้ฟังอีกด้วย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2548) คนตริยังคงเป็นปัจจัยสำคัญ มนุษย์ที่ปราศจากดนตรีจะกลายเป็นชีวิตที่ห่อเหี่ยวและมัวหมอง แม้ว่าร่างกายมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยปัจจัย 4 แต่ถ้าปราศจากดนตรีคุณภาพชีวิตบางอย่างของมนุษย์จะหายไป จะขาดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จิตวิญญาณจะหดหู่ กลายเป็นชีวิตที่บกร่องและมีแนวโน้มใช้ความรุนแรงมากขึ้น ประเทศจะอ่อนด้อยไม่เฉพาะทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่ส่งผลกระทบกระทำได้และความรู้สึกของพลเมืองอีกด้วย ดังนั้นดนตรีจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชีวิตมนุษย์มีคุณภาพ (Hoffer, 2009)

ดนตรีสมัยนิยม (Popular Music) เป็นดนตรีอีกรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายมีความหลากหลาย กระบวนการสร้างผลงานเพลงสมัยนิยมต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน อาทิ ศิลปิน ธุรกิจดนตรี การโฆษณา สื่อโซเชียลมีเดีย ฯลฯ นับว่าดนตรีสมัยนิยมเป็นดนตรีที่อยู่ในบริบทรอบตัวผู้ฟังและผู้ชมในชีวิตประจำวันอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ดนตรีสมัยนิยมเป็นดนตรีที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากในสังคม เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านค่านิยม เทคโนโลยีและวิถีชีวิต ดนตรีสมัยนิยมย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าดนตรีสมัยนิยมเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี

วงดนตรีสมัยนิยมซึ่งโดยส่วนมากประกอบไปด้วยกลุ่มเครื่องดนตรีทำจังหวะ (Rhythm Section) เป็นหลัก ได้แก่ กีตาร์ คีย์บอร์ด เบสไฟฟ้า และกลองชุด เครื่องดนตรีดังกล่าวเมื่อร่วมบรรเลงจะทำหน้าที่ประกอบจังหวะในรูปแบบที่หลากหลายสอดประสานกลมกลืนจนทำให้ผู้ฟังรับรู้ความเคลื่อนไหว เครื่องดนตรีที่เป็นส่วนสำคัญของวงดนตรีสมัยนิยมอย่างเบสไฟฟ้า ซึ่งพัฒนามาจากดับเบิลเบสที่มีขนาดใหญ่กว่า ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกและให้เสียงที่เบากว่า เบสไฟฟ้าจึงถูกใช้ในวงดนตรีสมัยนิยมมากกว่า เบสไฟฟ้าจึงนับว่าเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นสื่อกลางขององค์ประกอบดนตรีในการทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างกระแสนักร้องกับเสียงประสานไปพร้อมๆ กันได้อย่างลงตัว (บพิตร เค้าหัน, 2563) นอกจากนี้เบสไฟฟ้ายังมีพัฒนาการด้านเทคนิคและวิธีการบรรเลงมาอย่างต่อเนื่อง โดยศิลปินที่มีชื่อเสียง

จำนวนมาก อาทิ สจวร์ต แสมม์ วิตตอร์ วูเทน บิลลี ซีแชน ฯลฯ และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

หากจะกล่าวถึงเทคนิคการสแลป (Slap) เบสไฟฟ้านั้นไม่ได้เกิดจากการนำวิธีการสแลปของดับเบิลเบสที่มีมาก่อนหน้านี้มาใช้แต่อย่างใด หากแต่เกิดจากผู้บรรเลงเบสไฟฟ้าที่ชื่อ “ลาร์รี เกรแฮม” (Larry Graham) ผู้ที่คิดค้นประยุกต์วิธีการบรรเลงสแลปเบสไฟฟ้าจากเครื่องดนตรีอื่นๆ ในวงมาสู่เบสไฟฟ้าตัวเดียวจากเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์ เนื่องจากผู้บรรเลงกลองชุดและออร์แกนไม่สามารถมาร่วมบรรเลงได้

ลาร์รี เกรแฮม จึงใช้นิ้วโป้งมือขวาตบลงไปบนสายสร้างเสียงแทนเบสดรัม (Bass Drum) และย่านเสียงต่ำของออร์แกน แล้วใช้นิ้วชี้ตบสายย่านเสียงสูงแทนเสียงกลองสแนร์ (Snare Drum) ทำให้ได้รับความสนใจจากผู้ชมจนมีชื่อเสียงและมีผู้บรรเลงเบสนำวิธีการดังกล่าวไปใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน (Stoke, 2008)

สำหรับการแทปปีงสายนั้นคือวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายโดยส่วนมากมักปรากฏใช้สำหรับกลุ่มเครื่องสายสมัยนิยม ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้า และแชมป์แมนสติค (Champan Stick) ที่ใช้มือทั้งสองข้างประสานร่วมกัน ส่วนมากมือซ้ายจะใช้เทคนิคแบปฮัมเมอร์ออน หรือเลกาโต (Legato) และนิ้วมือขวาจะถูกนำมาใช้บรรเลงบนเพิร์ทบอร์ดแทนที่จะใช้นิ้วตบสายหรือใช้ปิ๊กกีตาร์บรรเลงแบบปกติ (Johnson, 2003)

นอกจากเทคนิคแทปปีงที่กล่าวไปแล้วยังมีการบรรเลงกีตาร์แบบสองมือประสานร่วมกัน (Two Hands Tapping) นั้นริเริ่มโดยมือกีตาร์ยุคปี 1970 ถึงต้นปี 1980 ได้แก่ แฮร์รี เด อาร์มอนด์ (Harry DeArmond) และจิมมี่ เวบสเตอร์ (Jimmy Webster) ซึ่งทั้งสองคนได้เริ่มประยุกต์การบรรเลงกีตาร์แบบแทปปีงบนฟิงเกอร์บอร์ดให้คล้ายกับวิธีการบรรเลงบนลิ้มเปียโน ซึ่งเป็นการแทปปีงที่เรียกว่า “ทัชสไตล์” (Touch Style) สำหรับการบรรเลงแทปปีงแบบ “ลิเนียร์แทปปีง” (Linear Tapping Style) เป็นการแทปปีงแบบเกี่ยวสายที่ใช้วิธีการฮัมเมอร์ออนและวิธีการฟลูออพร้อมกัน ต่อมาจึงมีผู้บรรเลงกีตาร์ได้นำมาต่อยอดบรรเลงที่มีชื่อเสียง

หลายคน อาทิ สตีฟ แฮคเก็ตท์ (Steve Hackett) เอซ เฟรสลีย์ (Ace Frehley) และ เอ็ดดี้ ฟัน ฮาลีน (Eddie Van Halen) เป็นต้น (Clayton, 2014)

ศิลปินเบสไฟฟ้าที่มีชื่อเสียงอย่าง สจวร์ต แฮมม (Stuart Hamm) เป็นที่รู้จักในฐานะมือเบสที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีผลงานร่วมกับมือกีตาร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลกเช่นกัน อาทิ สตีฟ วาย และโจ สเตเรียนนี

เป็นต้น อย่างไรก็ตามในฐานะผู้ที่ศึกษาและพัฒนาวิธีการบรรเลงเบสอย่างจริงจังของสจวร์ต แฮมม จนบังเกิดผลงานในรูปแบบดนตรีแจ๊สรีดมาแล้วกว่า 30 ปี มีผลงานบรรเลงการเดี่ยวเบสหลายอัลบั้ม ตลอดจนได้รับเชิญให้เป็นแบรนด์แอมบาสเดอร์ (Brand Ambassador) เครื่องดนตรีหลายบริษัทในฐานะศิลปิน (Virtuoso) ที่มีความโดดเด่นในการบรรเลงเบสโดยเฉพาะการสแลปเบส (Slap Bass) และเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกเทคนิคการบรรเลงแบบทูแฮนด์แทปปิง (Two Hand Tapping) และการเดี่ยวเบส (Clayton, 2017)

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าสจวร์ต แฮมม ในฐานะมือเบสที่ได้คิดค้นและประยุกต์เทคนิคการบรรเลงเบสด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ การนำวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีอย่างเปียโนมาบรรเลงบนเบสไฟฟ้าที่เรียกว่า “ทูแฮนด์แทปปิง” หรือการประยุกต์เทคนิคการบรรเลงเบนโจมาใช้ในการสแลปปิงบนเบสไฟฟ้า (Jim Robert, 1992) สจวร์ต แฮมยังได้คิดค้นเทคนิคการบรรเลงเบสที่เรียกว่า “ฟลามเอนโก เร็คกิง” (Flamenco Raking) ซึ่งเป็นเทคนิคมือขวาในการใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง หรือบางครั้งอาจใช้นิ้วนางงัดสายด้วยกลุ่มนิ้ว 2 - 3 ตัวอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการบรรเลงเบสด้วยวิธี “สไลด์ดิ้ง ฮาร์โมนิกส์คอร์ด” (Sliding Harmonic Chords) ซึ่งเป็นเทคนิคการใช้เสียงฮาร์โมนิกส์ด้วยโน้ตหลายเสียงพร้อมๆ กันแล้วรูดสายไปยังตำแหน่งอื่นๆ ให้เกิดเสียงที่ต่อเนื่อง (Clayton, 2017)

จากประวัติและผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ของ สจวร์ต แฮม ในฐานะมือเบสไฟฟ้าผู้คิดค้นนวัตกรรมเทคนิคการบรรเลงสแลปและแทปปิงที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับในระดับโลก ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงองค์ความรู้ที่จำเป็นในการศึกษาวิธีการบรรเลงตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ในการนำแนวคิดการบรรเลงดนตรีชนิด

ต่างๆ มาประยุกต์สำหรับเบสไฟฟ้า โดยนำแนวคิดการจำแนกหมวดหมู่เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงของสจวร์ต เคลตัน และชาต จอห์นสัน มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีการจำแนกและอธิบายลักษณะเฉพาะของเทคนิคการสแลปเบสและการแทปปิงที่หลากหลายและอธิบายวิธีการบรรเลงได้แม่นยำและได้รับการยอมรับ อันจะนำไปสู่การต่อยอดสำหรับผู้บรรเลงเบสไฟฟ้าโดยครอบคลุมทั้งศิลปินอาชีพ นักศึกษา หรือบุคคลทั่วไปได้อีกในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการการสแลปปิงและแทปปิงของสจวร์ต แฮมม์ ตามแนวคิดการจำแนกเทคนิคการสแลปและแทปปิงของสจวร์ต เคลตัน และชาต จอห์นสัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงอัตลักษณ์ในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการสแลปปิงและการแทปปิงของสจวร์ต แฮมม์ ในฐานะศิลปินผู้มีบทบาทในการพัฒนาเทคนิคการบรรเลงเบสไฟฟ้าในปัจจุบัน
2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาเครื่องสายสมัยนิยม โดยเฉพาะเบสไฟฟ้าในการทำความเข้าใจเทคนิคและวิธีการบรรเลงเทคนิคการสแลปปิงและการแทปปิงสำหรับเบสไฟฟ้าเพื่อสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาทักษะการบรรเลงเบสไฟฟ้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้เจาะจงทำการวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงชิ้นกลางและชิ้นสูงในการบรรเลงของสจวร์ต แฮมม์ ตามแนวคิดในการจำแนกหมวดหมู่และการกำหนดระดับเทคนิคการสแลปปิงและการแทปปิงเบส ของสจวร์ต เคลตัน และชาต จอห์นสัน โดยจะไม่นำการบรรเลงรูปแบบการใช้นิ้ว (Finger Style) แบบปกติมาทำการวิเคราะห์ โดยจำแนกเทคนิคดังต่อไปนี้

1. เทคนิคการสแลปปิง ได้แก่

1) การสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเซปต์ 2 ชั้น (Left Hand Slap and Sixteen Note Lines) 2) เทคนิคการสแลปปิงแมชีนกันทริปเพิลท์ (Machine Gun Triplet) 3) เทคนิคการสแลปปิงดับเบิลสตอป (Double Stop) 4) เทคนิคการสตรัมมิง (Strumming Technique) 5) เทคนิคการสแลปปิงเกี่ยวสายเปิดแบบฮัมเมอร์ออน (Open String Hammer - On) และ 6) เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลป๊อปปิงและฟลามenco - เรคกิง (Double Popping and Flamenco - Raking)

2. เทคนิคการแทปปิง ประกอบไปด้วยวิธีการแทปปิงแบบพัชส์ไคล์และแบบลิเนียร์ ได้แก่

1) การแทปปิงอาร์เปจิอ์รียแอด (Arpeggio Triads Tapping) 2) การแทปปิงอาร์เปจิอ์รียเซเวนธ์ (Arpeggio Seventh Chords Tapping) 3) การแทปปิงด้วยการใช้สเกลเฟร็กเมนต์ (Scale Fragment Tapping) 4) การแทปเบนด์ (Tap Bend) 5) การแทปปิงรูปแบบคอร์ดแนวดิ่ง (Chord Stack Tapping) และ 6) การแทปปิงแนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด (Accompaniment Power Chord Tapping)

3. การผสมผสานเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง เป็นการผสมผสานทั้งการสแลปปิงและการแทปปิง ที่อยู่ในประโยคเดียวกันหรือรูปแบบจังหวะ (Groove) เดียวกันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1) การผสมผสานเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง 2) การผสมผสานเทคนิคแทปปิงและสตรัมมิง และ 3) การผสมผสานเทคนิคการสแลปปิงร่วมกับเทคนิคฮาร์โมนิค

ข้อตกลงเบื้องต้น

1) ในการวิเคราะห์เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงสำหรับการบรรเลงเบสของสจวร์ต แฮมมิ่งครั้งนี้จะวิเคราะห์เฉพาะเทคนิคการบรรเลงระดับกลางถึง

ระดับสูง (Middle Level - Advance Level) ตามวิธีการจำแนกของสจวร์ต เคลตัน และชาด จอห์นสัน

2) โน้ตเพลงที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้โน้ตที่ได้รับการเผยแพร่จากสำนักพิมพ์ Hal Leonard Publishing Corporation ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์เอกสารโน้ตเพลงชั้นนำ โดยมีกองบรรณาธิการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านดนตรีโดยเฉพาะ กลั่นกรองและตรวจสอบความถูกต้อง มีการจัดจำหน่ายเอกสารโน้ตเพลงไปทั่วโลก อีกทั้งยังเป็นเอกสารโน้ตเพลงที่ทำการถอดโน้ตเพลง (Transcription) โดยสจวร์ต แฮมม์ ร่วมกับจอห์น โลว์แมน อีกประการหนึ่งด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

อัตลักษณ์ หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะในการบรรเลงเทคนิคสแลปปิงและการแทปปี้งสำหรับเบสไฟฟ้า ของสจวร์ต แฮมม์ ซึ่งทำให้ผู้ฟังและผู้ชมรู้จักหรือจำได้ ดังต่อไปนี้

1. เทคนิคการสแลปปิง ได้แก่ 1) การสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเซปต์ 2) ชั้น 2) เทคนิคการสแลปปิงแมชีนกันทริเพลท์ 3) เทคนิคการสแลปปิงดับเบิลสตอบ 4) เทคนิคการสตรัมมิง 5) เทคนิคการสแลปปิงเกี่ยวสายเปิดแบบฮัมเมอร์ออน และ 6) เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลป๊อปปิงและฟลายเมโนโค-เรคกิง

2. การแทปปี้ง ได้แก่ 1) การแทปปี้งอาร์เปโจตริย์แอ็ด 2) การแทปปี้งอาร์เปโจคอร์ดทบเจ็ด 3) การแทปปี้งด้วยการใช้สเกลเฟร็คเมนต์ 4) การแทปเบนด์ 5) การแทปปี้งรูปแบบคอร์ดแนวตั้ง 6) การแทปปี้งแนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด 7) การผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปี้ง

การสแลปปิง หมายถึง เทคนิคการบรรเลงเบสไฟฟ้าที่ใช้บรรเลงรูปแบบจังหวะทางดนตรีและเพื่อการบรรเลงเดี่ยวเบสไฟฟ้า ด้วยการใช้นิ้วโป้งของมือขวา ตบลงไปที่สาย ส่วนนิ้วชี้ นิ้วกลาง หรือนิ้วนางทำหน้าที่ดึงสาย สำหรับนิ้วมือซ้ายทำหน้าที่ช่วยตบแต่งกระสวนจังหวะด้วยโน้ตเสียงบอด (Ghost Note)

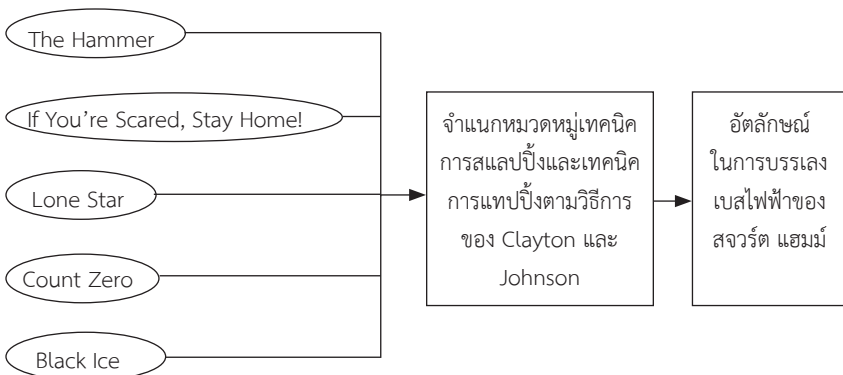
การแทปปี้ง หมายถึง เทคนิคการบรรเลงเบสไฟฟ้าเพื่อบรรเลงรูปแบบจังหวะทางดนตรีและเพื่อการบรรเลงเดี่ยวเบสไฟฟ้า ด้วยการใช้มือซ้ายและมือขวาประสานการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วยการบรรเลงด้วยการจิ้มสายโดยตรงแบบทซ์สไตล์ และการจิ้มสายในลักษณะเกี่ยวสายแบบลิเนียร์

แนวคิดการจำแนกหมวดหมู่เทคนิคการสแลปปิงและแทปปี้ง หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการจำแนกหมวดหมู่และประเภทของเทคนิคสำหรับการสแลปปิงและแทปปี้งเบสไฟฟ้า จากผู้พัฒนาและนิยามศัพท์ในการใช้เทคนิคดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) สจวร์ต เคลตัน ผู้บรรเลงเบสไฟฟ้า และเป็นบรรณาธิการหนังสือ The Bass Publishing มีผลงานการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการบรรเลงเบสของศิลปินระดับโลกจำนวนมากและมีการเผยแพร่ในบริษัทจำหน่ายตำราและโน้ตเพลงที่ได้รับการยอมรับ อาทิ บริษัท Hal Leonard เป็นต้น

2) ชาด จอห์นสัน ผู้นิยามความหมายของวิธีการบรรเลงเทคนิคการแทปปี้งสำหรับกีตาร์ได้มีผลงานการสอนได้มีการเผยแพร่ตำราการสอนบรรเลงเทคนิคการบรรเลงแทปปี้งกีตาร์ผ่านสำนักพิมพ์ทางดนตรี Hal Leonard ที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งในบทความชิ้นนี้ได้นำมาใช้อ้างอิงสำหรับการบรรเลงเบสไฟฟ้าเนื่องจากมีเทคนิคการบรรเลงด้วยวิธีการแทปปี้งเช่นเดียวกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในลักษณะของการวิจัยเอกสาร (Documentary Research Approach) ที่เป็นเอกสารระดับปฐมภูมิ (Primary Literature) และทุติยภูมิ (Secondary Literature) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บทเพลงที่ทำการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดบทเพลงที่จะทำการวิเคราะห์ เป็นบทเพลงที่บรรเลงด้วยเบสไฟฟ้าโดยสจวร์ต แฮมม โดยทำการเจาะจงเลือกเฉพาะบทเพลงบรรเลง (Instrumental Music) ที่มีการใช้เทคนิคสแลปปิงและแทปปิงอยู่ในเพลงเดียวกัน โดยไม่มีการบรรเลงรูปแบบนิ้ว (Finger Style) ได้แก่ 1) The Hammer 2) If You're Scared, Stay Home! 3) I Want to Know และ 4) Count Zero และ 5) Black Ice เพื่อทำการศึกษาวิธีการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการสแลปปิงและการแทปปิง

2. การรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุด

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

3. การรวบรวมข้อมูลจากร้านจำหน่ายเอกสารและตำราดนตรีต่างประเทศ

3.1 ทำการสืบค้นและสั่งซื้อเอกสารชั้นต้นที่เป็นโน้ตเพลงต้นฉบับจากสำนักพิมพ์ Hal Leonard ซึ่งเป็นเอกสารโน้ตเพลงที่ทำการถอดโน้ตเพลงและได้รับการยืนยันจากสจวร์ต แฮมมด้วยตนเอง โดยเป็นเอกสารรวมโน้ตเพลงจากผลงาน 3 อัลบั้มที่มีชื่อเสียงของสจวร์ต แฮมม ได้แก่

3.1.1 อัลบั้ม Kings of Sleep จำนวน 2 เพลง คือ 1) Count Zero และ 2) Black Ice

3.1.2 อัลบั้ม The Urge จำนวน 3 เพลง คือ 1) The Hammer 2) If You're Scared, Stay Home! และ 3) Lone Star

3.2 ทำการสืบค้นและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกเทคนิคการสแลปปี้งและแทปปี้งสำหรับเบสไฟฟ้าและกีตาร์ โดยสจวร์ต เคลตัน และชาด จอห์นสัน จากสำนักพิมพ์ Bass lines publishing และ Hal Leonard

4. การสืบค้นรวบรวมจากเว็บไซต์และสื่อออนไลน์

สืบค้นข้อมูลเสี่ยงในการตรวจสอบความถูกต้องจากเว็บไซต์ <https://open.spotify.com> <https://www.youtube.com> และข้อมูลเอกสารจากเว็บไซต์ <https://www.Basslinepublishing.com/>

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการจำแนกวิธีการวิเคราะห์ออกเป็น 2 วิธีการ ได้แก่การวิเคราะห์โครงสร้างของบทเพลง และเทคนิคสแลปปี้ง เทคนิคแทปปี้ง โดยใช้แนวคิดวิธีการวิเคราะห์เทคนิคการสแลปปี้งและการแทปปี้งโดยการจำแนกหมวดหมู่ตามแนวคิดของ Clayton (2014) และ Johnson (2003) เมื่อผู้วิจัยรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับชีวประวัติ ผลงาน เอกสารโน้ตเพลงที่ประพันธ์ และไฟล์เสียงเพลงที่จะทำการวิเคราะห์ ตลอดจนเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากนั้นจึงทำการจำแนกข้อมูลตามประเด็นที่จะทำการศึกษาและทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลความถูกต้องระหว่างโน้ตเพลงกับไฟล์เสียงเมื่อเห็นว่ามีคุณสมบัติคล้อยกันจึงจำแนกหมวดหมู่ข้อมูลตามแนวคิดที่ได้ศึกษา และจัดกระทำข้อมูล จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการสแลปปี้งและแทปปี้งทั้ง 5 เพลง และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละประเด็นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วทำการสรุปและเรียบเรียงข้อมูลนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของโน้ตเพลง
- 2) ทำการกำหนดโครงสร้างของบทเพลง เพื่อนำไปสู่การระบุเทคนิคของเพลงในขั้นตอนต่อไป
- 3) ทำการวิเคราะห์เทคนิคทั้ง 5 บทเพลงตามที่กำหนดไว้ โดยระบุและจำแนกเทคนิคในบทเพลงตามที่จำแนกชนิดของเทคนิคไว้แล้ว จากนั้น

ทำการกำหนดรหัสให้กับข้อมูลและจัดกระทำโดยบันทึกลงในโปรแกรม Microsoft Excel และโปรแกรม Mind Manager เวอร์ชัน Pro 6

4) เมื่อวิเคราะห์เทคนิคแต่ละเพลงแล้วจึงทำการสรุปรวบรวมเทคนิคที่ใช้ในแต่ละเพลงทั้งชนิดของเทคนิค จำนวนห้องเพลงที่ใช้ และสำรวจว่าเพลงใดมีเทคนิคหลากหลายมากที่สุดและเทคนิคใดถูกนำมาใช้มากที่สุด ใน 5 บทเพลงที่ทำการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะในการบรรเลงเบสไฟฟ้าด้วยเทคนิคการสแลปปิงและการแทปปิงของสจวร์ต แฮมมิ่ง โดยจำแนกเทคนิคการบรรเลงตามแนวคิดของสจวร์ต เคลตันและชาด จอห์นสัน โดยทำการวิเคราะห์บทเพลงบรรเลงที่ใช้เฉพาะเทคนิคการสแลปปิงกับแทปปิงจำนวน 5 บทเพลง ได้แก่ Black Ice Count Zero The Hammer If You Scared, Stay Home! และ Lone Star ปรากฏมีการใช้เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงจำนวน 10 เทคนิค ได้แก่ 1) การสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเบส 2 ชั้น 2) เทคนิคการสแลปปิงดับเบิลสตอป 3) เทคนิคการสตรัมมิง 4) เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลป๊อปปิงและฟลายเมโนโค-เรคกิ้ง 5) การแทปปิงอาร์เปจไดรียแอ็ด 6) การแทปปิงอาร์เปจคอร์ดทบเจ็ต 7) การแทปปิงด้วยการใช้สเกลเฟร็คเมนท์ 8) การแทปเบนด์ 9) การแทปปิงแนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด และ 10) การผสมผสานเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเพลงบรรเลงที่ใช้เทคนิคสแลปปิงและแทปปิงของสจวร์ต แฮมมิ่ง มีการใช้เทคนิคในบทเพลงที่มีความหลากหลายมากที่สุดคือเพลง Black Ice เพลง Count Zero และเพลง If You Scared, Stay Home! โดยมีการใช้เทคนิคจำนวน 5 เทคนิค และรองลงมาได้แก่เพลง The Hammer และเพลง Lone Star ซึ่งใช้เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงจำนวน 4 เทคนิค โดยแต่ละเพลงมีการใช้เทคนิคทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน

2. จากการวิเคราะห์บทเพลงบรรเลงทั้ง 5 บทเพลงนั้น พบว่า เทคนิคการผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิงเป็นเทคนิคที่สจวร์ต แฮมม์ ใช้มากที่สุดมีจำนวน 4 บทเพลง ได้แก่ 1) Black Ice จำนวน 5 ห้องเพลง 2) Count Zero จำนวน 3 ห้องเพลง 3) If You Scared, Stay Home! จำนวน 2 ห้องเพลง และ 4) Lone Star จำนวน 2 ห้องเพลง ดังภาพประกอบที่ 1 สัญลักษณ์ “+” หมายถึงเทคนิคการแทปปิงด้วยมือซ้าย ส่วนเครื่องหมาย “⊕” หมายถึงเทคนิคการแทปปิงด้วยมือขวา สำหรับอักษรย่อ “P” หมายถึงเทคนิคการรัดสายด้วยมือขวา และอักษร “H” หมายถึงเทคนิคการเกี่ยวสายด้วยมือซ้าย

87.....

T ⊕ ⊕ + + ⊕ ⊕ + + ⊕ ⊕ + + ⊕ ⊕

38

H + P H + P H + P H +

ภาพประกอบที่ 1 ตัวอย่างการผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง
ในเพลง Black Ice ห้องเพลงที่ 38 - 41 และ 87

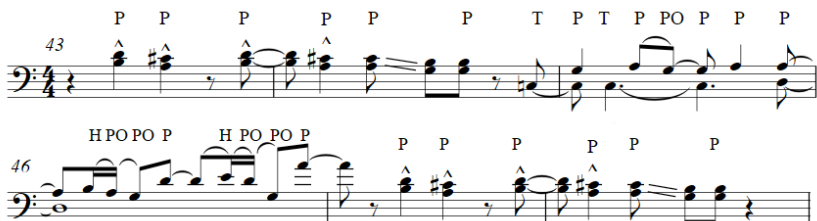
3. จากการวิเคราะห์บทเพลงบรรเลงทั้ง 5 บทเพลงนั้น พบว่า เทคนิคการสแลปปิงที่สจวร์ต แฮมม์นำไปใช้ในการบรรเลง ดังต่อไปนี้

3.1 เทคนิคการสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเซปต์ 2 ชั้น ประกอบไปด้วย 1) เพลง Black Ice จำนวน 4 ห้องเพลง 2) เพลง The Hammer จำนวน 2 ห้องเพลง และ 3) เพลง If You Scared, Stay Home! จำนวน 1 ห้องเพลง ดังภาพประกอบที่ 2 อักษรย่อ “L” หมายถึงการใช้นิ้วมือซ้ายตบลงบนสายในกลุ่มโน้ตเซปต์ 2 ชั้น

ภาพประกอบที่ 2 ตัวอย่างการสแลปปิ้งมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเช็ต 2 ชั้นในเพลง
Black Ice ห้องเพลงที่ 45 - 48

3.2 เทคนิคการสแลปปิ้งดับเบิลสตอป ประกอบไปด้วย 1) เพลง Lone Star จำนวน 22 ห้องเพลง 2) เพลง If You Scared, Stay Home! จำนวน 2 ห้องเพลง และ 3) เพลง The Hammer จำนวน 1 ห้องเพลง ดังภาพประกอบที่ 3 แสดงการสแลปปิ้งดับเบิลสตอปเพลง Lone Star เป็นการแสดงโน้ต 2 ตัวที่ประสานแบบขึ้นคู่เสียงด้วยเทคนิคสแลปปิ้งแบบจับด้ายดังระบุด้วยอักษรย่อ “P” และการตบสายด้วยนิ้วโป้งมือขวาที่ระบุอักษรย่อ “T” ด้วยเสียงค้ำยาวพร้อมกับการเกี่ยวสายด้วยนิ้วมือซ้ายที่ระบุอักษรย่อ “PO” และ “H”

ภาพประกอบที่ 3 ตัวอย่างการสแลปปิ้งดับเบิลสตอปเพลง Lone Star
ห้องเพลงที่ 43 - 46

3.3 เทคนิคการสตรัมมิ่ง ใช้ในเพลง The Hammer จำนวน 41 ห้องเพลง เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่สจวร์ต แฮมมิ่งมักนำมาใช้ เทคนิคสตรัมมิ่งมีความคล้ายกันกับการบรรเลงกีตาร์ที่นิยมใช้ปิ๊ก (Plectrum) แต่มีการประยุกต์ให้เหมาะสมกับการบรรเลงเบสไฟฟ้า ด้วยวิธีการสะบัดนิ้วทั้ง 4 พร้อมกันลงบนสายเบสให้เล็บบและปลายนิ้วมือขวาอยู่ในลักษณะดาวน์สโตรค - อัปสโตรค (Down Stroke -

Up Stroke) เป็นกระสวนจังหวะ โดยการระบุสัญลักษณ์การสตรัมมิงจะใช้ “ST” ดังภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบที่ 4 ตัวอย่างการสตรัมมิงเพลง The Hammer ห้องเพลงที่ 1 - 4

3.4 เทคนิคการสแลปปี้งแบบดับเบิลป๊อปปี้้งและฟลามenco-เรคกิง ใช้ในเพลง Count Zero จำนวน 43 ห้องเพลง ดังภาพประกอบที่ 5 แสดงการใช้เทคนิคการสแลปด้วยการดับเบิลป๊อปปี้้งโดยใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางของมือขวาจัดสายต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็วร่วมกับการทัมบ์ปี้้งในกลุ่มโน้ตสามพยางค์ที่เรียกว่าเทคนิค “ฟลามenco - เรคกิง” โดยโน้ตเพลงดังกล่าวสจวร์ต แฮมมิ่ง ได้นำมาใช้เป็นรูปแบบจังหวะหลักของเพลง Count Zero

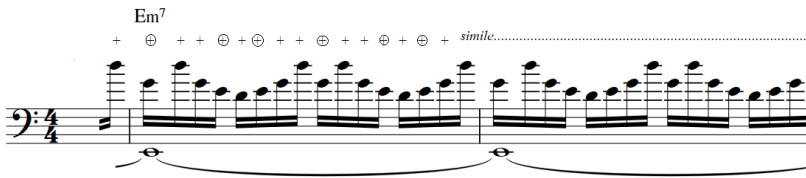

ภาพประกอบที่ 5 ตัวอย่างการดับเบิลป๊อปปี้้งและฟลามenco-เรคกิง เพลง Count Zero ห้องเพลงที่ 9

4. จากการวิเคราะห์บทเพลงบรรเลงทั้ง 5 บทเพลงนั้น พบว่า เทคนิคการแทปปี้้งที่สจวร์ต แฮมมิ่งนำไปใช้ ดังต่อไปนี้

4.1 การแทปปี้้งอาร์เปโจคอร์ดทบเจ็ต ประกอบไปด้วย 1) เพลง Count Zero จำนวน 12 ห้องเพลง 2) เพลง Black Ice จำนวน 2 ห้องเพลง และ 3) เพลง If You Scared, Stay Home! จำนวน 2 ห้องเพลง ดังภาพประกอบที่ 6 แสดงการแทปปี้้งอาร์เปโจคอร์ดทบเจ็ต แบบทซ์สไตล์ เป็นการใช้นิ้วมือทั้งสองข้าง

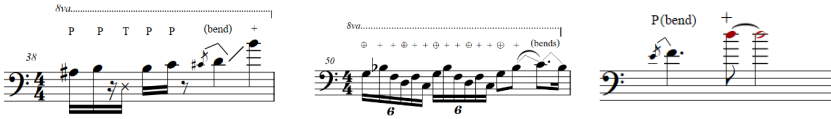
กดลงไปในช่องเฟรทบอร์ดของเบส โดยเสียงที่เกิดจากการแทปปี้งแบบทัชสไตล้นั้น จะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับนิ้วมือแต่ละข้างสัมผัสกับสายที่กดลงบนช่องเฟรทบอร์ด ทั้งนี้ การแทปปี้งอาร์เปโจคอร์ดทบเจ็ด ซึ่งเป็นการขยายโน้ตสมาชิกที่เพิ่มเติมต่อจาก ตรียแอ็ดที่มีเพียงโน้ต 3 ตัวกลายเป็น 4 ตัว ทำให้เสียงประสานมีสีสันของคอร์ดที่หลากหลายมากขึ้น

4.3 การแทปป์อาร์เปจิอริยแอดประกอบไปด้วย 1) เพลง Lone Star จำนวน 17 ห้องเพลง และ Count Zero จำนวน 4 ห้องเพลง จากภาพประกอบที่ 8 แสดงบางส่วนของการเล่นอาร์เปจิอริยแอดของเพลง Lone Star โดยเป็นการแทปป์แบบลิเนียร์ แต่ละกลุ่มโน้ตเช็ต 2 ชั้นจำนวน 4 ตัวประกอบด้วยโน้ตอริยแอดทั้งรูปพื้นต้นและพลิกกลับ ยกเว้นอริยแอด D/F# ห้องเพลงที่ 80 จังหวะที่ 4 และ Dm/F ห้องเพลงที่ 81 จังหวะที่ 3 ที่ได้วิเคราะห์ให้เป็นโน้ตนอกคอร์ด ใช้สัญลักษณ์ย่อ “NCT.” ได้แก่โน้ต E บนอริยแอด D/F# และโน้ต E บนอริยแอด Dm/F ซึ่งมีบทบาทเชื่อมต่อเค้าโครงทำนอง (Melodic Outline) ของโน้ตที่อยู่แนวบนในขณะที่โน้ตสมาชิกอื่นๆ มีบทบาทเป็นพื้นหลัง (Background)

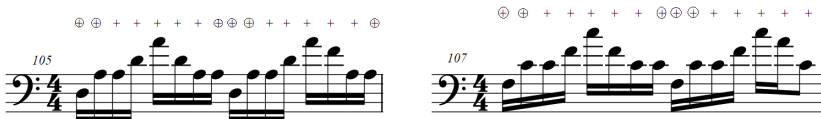
ภาพประกอบที่ 8 แสดงตัวอย่างการเล่นอาร์เปจิอริยแอด เพลง Lone Star จำนวน 2 ห้องเพลง

4.4 เทคนิคการเล่นเบนด์ สจวร์ต แฮมม ได้ใช้ในเพลง If You Scared, Stay Home! จำนวน 2 ห้องเพลง และเพลง Black Ice จำนวน 1 ห้องเพลง เป็นการดันสายด้วยการใช้นิ้วมือซ้ายดันสายไปยังโน้ตที่สูงกว่าเสียงปกติให้เกิดเสียงลากยาวแล้วใช้นิ้วมือขวาแทปป์ลงบนสายบนโน้ตที่สูงกว่าแล้วยกนิ้วมือขวาออก จากนั้นมือซ้ายค่อยผ่อนสายลงมาที่ระดับเสียงเดิม ดังภาพประกอบที่ 9 แสดงการเล่นเบนด์บนตำแหน่งที่ระบุข้อความในวงเล็บคำว่า “bend”

ภาพประกอบที่ 9 แสดงตัวอย่างการแทปเบนด์ เพลง If You Scared, Stay Home! จำนวน 2 ห้องเพลง และเพลง Black Ice จำนวน 1 ห้องเพลง

4.5 การแทปปิ้งแนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด ซึ่งเป็นการแทปปิ้ง 2 มือประสานกันโดยใช้สมาชิคอร์ดเพียง 2 โน้ต ได้แก่ รูทและโน้ตขึ้นคู่ 5 จัดเรียงต่อเนื่องแบบคอร์ดแตก (Broken Chord) ใช้ในเพลง Black Ice จำนวน 2 ห้องเพลง อย่างไรก็ตามภาพประกอบที่ 10 เป็นการแทปปิ้งแบบพาวเวอร์คอร์ด ที่สจวร์ต แฮมม้นำมาใช้สำหรับการโซโลแทนที่จะเป็นการบรรเลงแบบแนวประกอบของบทเพลง

ภาพประกอบที่ 10 แสดงตัวอย่างการแทปปิ้งแบบพาวเวอร์คอร์ดสำหรับการโซโล เพลง Black Ice จำนวน 2 ห้องเพลง

จากตารางการวิเคราะห์การใช้เทคนิคสแลปปิงและแทปปิ้งของสจวร์ต แฮมม สำหรับบทเพลงทั้ง 5 นั้นสามารถสรุปโดยการนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการใช้เทคนิคสแลปปิงและแทปปิงของสจวร์ต แฮมมัม

หัวข้อ ที่	ประเด็นวิเคราะห์	เพลง Black Ice	เพลง Count Zero	เพลง The Hammer	เพลง If You Scared, Stay Home!	เพลง Lone Star	รวม เทคนิคที่ ใช้ทั้ง 5 บทเพลง
เทคนิคการสแลปปิง							
1	การสแลปปิงมือซ้ายบน กลุ่มโน้ตเซปต์ 2 ชั้น	✓		✓	✓		3
2	เทคนิคการสแลปปิง ดับเบิลสตอป			✓	✓	✓	3
3	เทคนิคการสตรัมมิง			✓			1
4	เทคนิคการสแลปปิงแบบ ดับเบิลปิ๊ปปิงและฟลา เมนโค-เรคกิ้ง		✓				1
เทคนิคการแทปปิง							
5	การแทปปิงอาร์เปจิโอรี แอ็ด		✓			✓	2
6	การแทปปิงอาร์เปจิโอรี ทบเจ็ด	✓	✓		✓		3
7	การแทปปิงด้วยการใช้ สเกลเฟร็คเมนท์		✓	✓		✓	3
8	การแทปเบนด์	✓			✓		2
9	การแทปปิงแนวบรรเลง ประกอบแบบพาวเวอร์ คอร์ด	✓					1
10	การผสมผสานระหว่างเท คนิควิธีสแลปปิงและแทปปิง	✓	✓		✓	✓	4
รวมจำนวนเทคนิคในแต่ละเพลง		5	5	4	5	4	

กล่าวได้ว่าการบรรเลงบทเพลงบรรเลงของสจวร์ต แฮมม์ที่ใช้เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงนั้น เพลงที่ใช้เทคนิคหลากหลายมากที่สุดจำนวน 5 เทคนิค ได้แก่ เพลง Black Ice เพลง Count Zero และเพลง If You Scared, Stay Home! รองลงมาใช้เทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงจำนวน 4 เทคนิค ได้แก่ เพลง The Hummer และเพลง Lone Star

สำหรับเทคนิคที่สจวร์ต แฮมม์ ใช้มากที่สุดจากบทเพลงทั้ง 5 คือ การผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง นำมาใช้ทั้งสิ้นจำนวน 4 เพลง เทคนิคที่ใช้รองลงมาอย่างละ 3 เพลง ได้แก่ การสแลปปิงมือซ้ายบนกลุ่มโน้ตเซปต์ 2 ชั้น เทคนิคการสแลปปิงดับเบิลสตอป เทคนิคการแทปปิงอาร์เปจจอร์ดทาบเจ็ด และการแทปปิงด้วยการใช้สเกลเฟรคเมนท์ ส่วนเทคนิคที่ใช้ค่อนข้างน้อยจำนวน 2 เพลง ได้แก่ เทคนิคการแทปปิงอาร์เปจจอร์ดรายเอ็ด และการแทปปิงแบนด์ สำหรับเทคนิคที่ใช้ น้อยมากอย่างละ 1 เพลง ได้แก่ เทคนิคการสตรัมมิง เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลช็อปปิงและฟลามเมโค-เรคกิง และการแทปปิงแนวบรรเลงประกอบแบบพาวเวอร์คอร์ด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาอัตลักษณ์ในการบรรเลงเทคนิคสแลปปิงและแทปปิงของสจวร์ต แฮมม์ ครั้งนี้เป็นการศึกษาเทคนิคการสแลปปิงและแทปปิงเบสไฟฟ้าตั้งแต่ระดับกลางจนถึงระดับสูงตามวิธีการจำแนกหมวดหมู่ของ สจวร์ต เคลตัน และชาต จอห์นสัน โดยทำการศึกษาบทเพลงบรรเลงเบสไฟฟ้าที่ใช้เทคนิคสแลปปิงและแทปปิงโดย สจวร์ต แฮมม์ ผลการวิจัยพบว่า สจวร์ต แฮมม์ มีอัตลักษณ์ในการบรรเลงบทเพลงบรรเลงล้วนที่ใช้เฉพาะเทคนิคสแลปปิงและแทปปิงอยู่ที่การใช้เทคนิคการผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิงมากที่สุด โดยปรากฏใช้เทคนิคดังกล่าวจำนวน 4 บทเพลงจากทั้งหมด 5 เพลง โดยแต่ละเพลงมีการใช้เทคนิคดังกล่าวไม่เกิน 5 ท่อนเพลง เนื่องจากแต่ละบทเพลงมีการใช้เทคนิคอื่นๆ ประกอบด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามกลับพบว่า บทเพลงที่สจวร์ต แฮมมีใช้เทคนิคน้อยกลับมีจำนวนห้องเพลงที่มาก ได้แก่เพลง The Hammer ที่ใช้เทคนิคสตรัมมิ่ง จำนวน 41 ห้องเพลง และเพลง Count Zero ที่ใช้เทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลป๊อปปิงและฟลามenco-เรกกิง จำนวน 43 ห้องเพลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคนิคการผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิงที่สจวร์ต แฮมมีใช้ในบทเพลงทั้ง 5 นั้น เป็นการบรรเลงในช่วงของการโซโลเทคนิคร่วมกับเทคนิคอื่นๆ แต่บทเพลง The Hammer และเพลง Count Zero นั้นบทบาทในการใช้เทคนิคเป็นการทำหน้าที่บรรเลงรูปแบบจังหวะ หลักของเพลงหรือเป็นการบรรเลงเป็นกลุ่มทำจังหวะ และบรรเลงรูปแบบจังหวะซ้ำๆ เพื่อสร้างความหนักแน่นเกิดความต่อเนื่องตลอดทั้งบทเพลง จึงเป็นสาเหตุให้จำนวนห้องเพลงของเทคนิคสตรัมมิ่งและเทคนิคการสแลปปิงแบบดับเบิลป๊อปปิงและฟลามenco-เรกกิง มีจำนวนห้องเพลงที่มาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Grove (1985) ที่นำเสนอแนวทางในการเรียบเรียงเสียงประสานให้กับเบสไฟฟ้าสำหรับบทเพลงรูปแบบดนตรีร็อกและแจ๊สว่า รูปแบบดนตรีดังกล่าวจะใช้เบสเป็นตัวหลักในการสร้างรูปแบบกระสวนจังหวะแบบใดแบบหนึ่งขึ้นมาประมาณ 2 ห้องเพลง และบรรเลงรูปแบบวนซ้ำต่อเนื่อง โดยมีทำนองและกระสวนจังหวะที่น่าสนใจมากกว่าการระบุดอร์ดหรือเสียงประสานที่ชัดเจน

สำหรับเทคนิคที่สจวร์ต แฮมมี ใช้มากที่สุดคือ การผสมผสานระหว่างเทคนิคสแลปปิงและแทปปิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สจวร์ต แฮมมีต้องการนำเสนอหรือสื่อสารความเป็นตัวตน (Individual) ของตนเองในฐานะผู้บรรเลงเบสที่มีจุดเด่นทั้งด้านการสแลปปิงและการแทปปิงที่โดดเด่นในบทเพลงเดียวกัน ซึ่งมีการเรียบเรียงเทคนิคได้อย่างลงตัวและโดดเด่น อันเป็นการสะท้อนการพยายามสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้นมา ดังที่ Bread & Gloag (2005) ได้นิยามและอธิบายถึงอัตลักษณ์ทางดนตรีที่เชื่อมโยงกับปรัชญาและจิตวิทยาสังคมไว้ว่า อัตลักษณ์เป็นการตอบสนองต่อบางสิ่งที่อยู่เหนือกว่าความเป็นปัจเจกของบุคคล เป็นการพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับความต้องการของตนเอง ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่เป็นผลผลิตทางสังคมใน

การกำหนดทัศนคติและคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา ดังนั้นอัตลักษณ์จึงสัมพันธ์กันระหว่างประสบการณ์ส่วนบุคคลกับการให้ความหมายของสาธารณชน (Public Meaning) นอกจากนี้การสร้างอัตลักษณ์ยังเป็นผลมาจากสภาวะด้านอัตวิสัย (Subjective) ที่เกิดจากอิทธิพลทางภววิสัย (Objective) ภายนอกทั้งจากสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ดังที่กล่าวว่าปัจจัยทางสังคมย่อมมีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ของสจวร์ต แฮมม์นั่นเอง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Clayton (2017) ที่ได้กล่าวถึงชีวประวัติของ สจวร์ต แฮมม์ ก่อนจะมีผลงานบรรเลงเบสไฟฟ้าว่า สจวร์ต แฮมม์ได้เข้าศึกษาต่อด้านดนตรีที่สถาบันเบิร์คลีย์ และได้ร่วมเป็นสมาชิกวงดนตรีของนักกีตาร์ชื่อดังอย่างสตีฟ วาย ต่อมาได้มีผลงานออกอัลบั้มและแสดงดนตรีร่วมกับนักกีตาร์ที่มีชื่อเสียงอย่าง โจ สเตรียนี การดำเนินชีวิตทางดนตรีของสจวร์ต แฮมม์ ในสังคมดังกล่าวย่อมส่งผลต่อทัศนคติและคุณค่าในการสร้างสรรค์เทคนิคการบรรเลงเบสโดยเฉพาะการแทปปีง ซึ่งนักกีตาร์ที่ร่วมบรรเลงอย่างสตีฟ วาย และโจ สเตรียนี ล้วนมีความโดดเด่นในฐานะนักกีตาร์ที่เทคนิคการแทปปีงกีตาร์ที่มีชื่อเสียง ย่อมส่งผลต่อสจวร์ต แฮมม์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากการวิเคราะห์ยังพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการแทปปีงของสจวร์ต แฮมม์ที่มีความซับซ้อนและชัดเจนต่อเนื่องของเสียงด้วยเทคนิคที่เรียกว่า “ทู แฮนด์ แทปปีง” เป็นการประสานการทำงานทั้งมือซ้ายและมือขวาของบนเฟรทของเบสไฟฟ้าให้เกิดความต่อเนื่องของประโยคเพลง ซึ่งคล้ายกับวิธีการบรรเลงบนเปียโนที่ต้องใช้นิ้วมือทั้ง 2 ข้างบรรเลงพร้อมกันให้ต่อเนื่อง ดังที่ Cohen (2016) ได้วิจัยสร้างสรรค์ โดยการประพันธ์บทบรรเลงเบสไฟฟ้าโดยใช้เทคนิคการแทปปีงว่า การใช้เทคนิคการแทปปีงในการบรรเลงเบสนั้นทำให้เกิดความคล่องตัวในการใช้โน้ตที่มีความเร็วแต่ยังคงรักษาความต่อเนื่องของเครื่องหมายเชื่อมเสียง (Slur) หรือการบรรเลงโน้ตเกี่ยวสายได้อย่างดี ทั้งนี้มือแต่ละข้างมีการส่งผ่านโน้ตทำนองสลับกันอย่างต่อเนื่องคล้ายกับการเรียบเรียงเพื่อการบรรเลงสำหรับเปียโน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยชิ้นนี้ไปจำแนกเทคนิคการสแลปปิงและแทปป์บิงบทเพลงของสจวร์ต แฮมม หรือบทเพลงของศิลปินท่านอื่นๆ เพื่อการระบุวิธีการที่จะทำการฝึกซ้อมบทเพลง อภิปรายหรือแก้ไขปัญหาในการฝึกซ้อมได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเทคนิคการสแลปปิงและแทปป์บิงบทเพลงของสจวร์ต แฮมม ในกลุ่มเพลงบรรเลงเบสไฟฟ้าของสจวร์ต แฮมม ที่บรรเลงด้วยการสแลปปิงแทปป์บิงบทเพลง กลุ่มบทเพลงที่บรรเลงด้วยการแทปป์บิงทั้งบทเพลง

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2547). **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2548). **สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บพิตร เค้าหัน. (2563). **การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดนตรีคอมโบ**. ร้อยเอ็ด : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Bread, D., & Glog, K. (2005). **Musicology: The key concepts**. New York : Routledge.
- Clayton, S. (2014). **Ultimate tapping for bass guitar**. California : Bassline Publishing.
- Clayton, S. (2017). **In the Style of Stuart Hamm ‘Slap and Tickle’**. California : Bassline Publishing.
- Cohen, J. (2016). **The application of tapping techniques in compositions for the solo electric bass**. Master of Arts Thesis, in Music Graduate Program, York University, Toronto, Ontario.

- Grove, D. (1985). **Arranging concepts complete**. 2nd ed. California : Alfred Publishing.
- Hamm, S., & Liebman, J. (1993). **Stuart Hamm: The bass book**. Milwaukee : Hal Leonard Corporation.
- Hoffer, C. R. (2009). **Introduction to music education**. Illinois : Waveland Press.
- Johnson, C. (2003). **Guitar tapping**. Milwaukee : Hal Leonard Corporation.
- Robert, J. (1992). The Stuart Hamm. **Bass Player**, 2(9), 26.
- Stoke, D. (2008). **Introduction to Slap-Bass: History, setup, and technique**. Michigan : n.p.